

Stichting Pensioenfonds APF

Q3 2024

Het doel van de **reo**[®] (responsible engagement overlay) service is om bedrijven te stimuleren hun handelswijze met betrekking tot ESG (milieu, maatschappij en goed bestuur) te verbeteren. Dit doen wij door ondernemingen waarin onze klanten zijn belegd aan te spreken (engagen) op ESG-kwesties. De focus ligt op het verbeteren van het beleggingsresultaat op lange termijn. Wij willen bedrijven helpen om commercieel succesvoller te worden door op een veiligere, schonere en meer verantwoorde wijze te werken. Zo zijn bedrijven ook beter gepositioneerd om met ESG-risico's en -kansen om te gaan.

Aantal aangesproken ondernemingen dit kwartaal

Engagements	Aangesproken ondernemingen	Behaalde milestones	Aantal landen
56	48	4	17

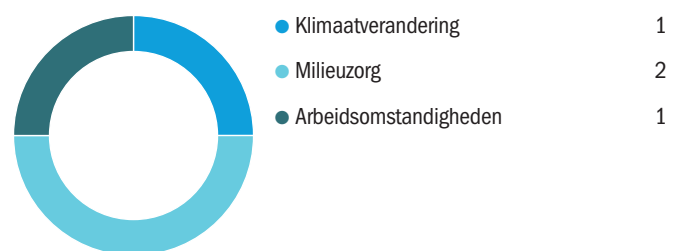
Engagement naar regio

Engagement naar onderwerp

Behaalde milestones naar onderwerp

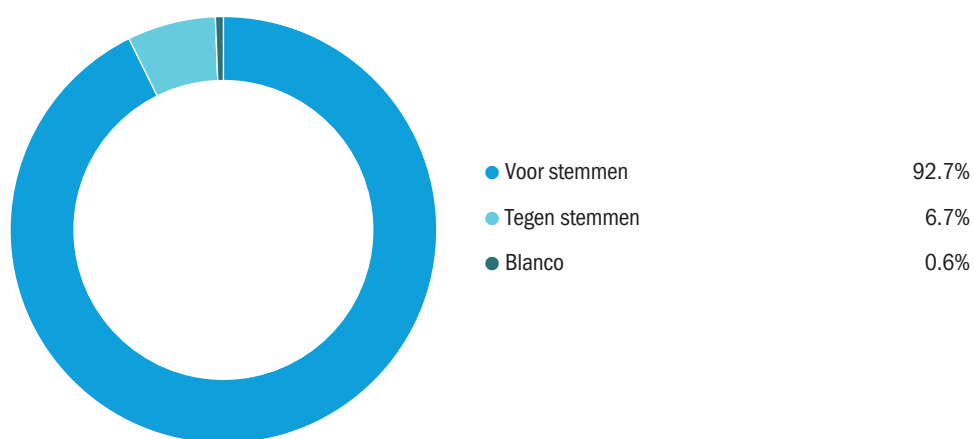

* Bedrijven kunnen zijn aangesproken op meer dan een onderwerp.

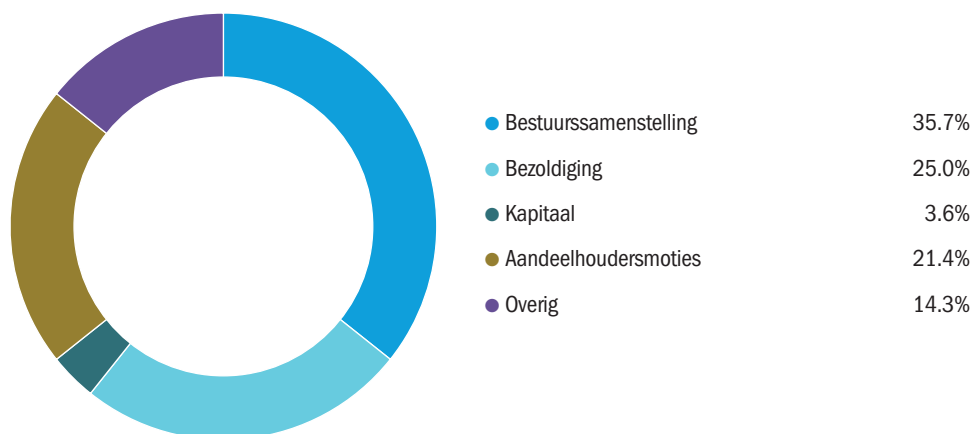
Stemresultaten: **

Aantal AVA's	38
Aantal stemmen	534

Stemverdeling

Stemmen tegen en onthoudingen naar onderwerp

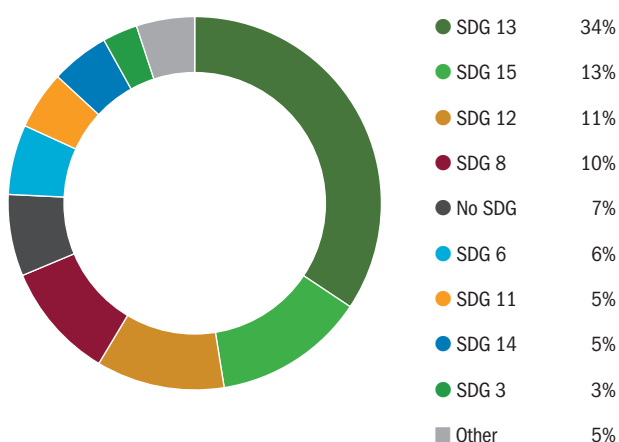
** Dit verslag is opgesteld met behulp van gegevens die zijn verstrekt door een externe aanbieder van het elektronisch stemplatform. De statistieken zijn exclusief stemmingen met nul aandelen en herinschrijvingen. Vergaderingen/stemmingen/voorstellen/ worden geacht niet in stemming te zijn gebracht indien: de stembiljetten zijn verworpen door stemgerechtigde tussenpersonen (bv. indien de nodige documenten (zoals volmachten, bevestiging van de uiteindelijke gerechtigde, enz.) niet aanwezig waren); geïnstrueerd als "Niet stemmen" (bv. op aandelenblokkerende markten); of geen instructie hebben gekregen.

Engagements en Sustainable Development Goals (SDGs)

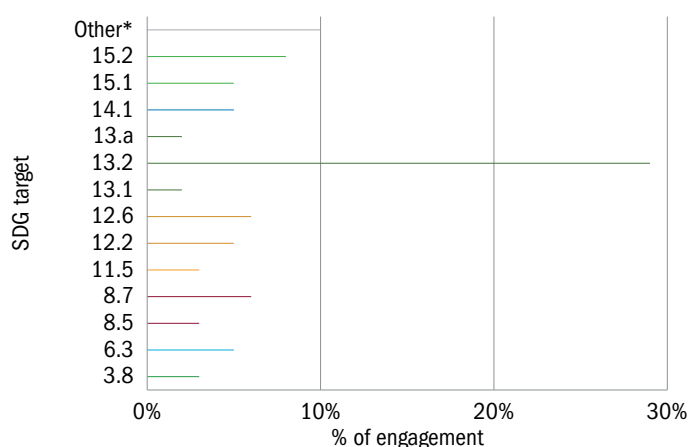
De 17 doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) zijn ontwikkeld door de VN en bedrijfstakoverkoepelende stakeholders, met het oog op het opstellen van een routekaart naar een duurzamere wereld.

Wij gebruiken de gedetailleerde onderliggende SDG-doelstellingen om de engagementdoelen per bedrijf te bepalen, waar relevant, en om de positieve maatschappelijke en milieugevolgen van engagement te verwoorden. Engagements worden systematisch op doelniveau vastgelegd, om een grotere nauwkeurigheid en een grotere impact mogelijk te maken.

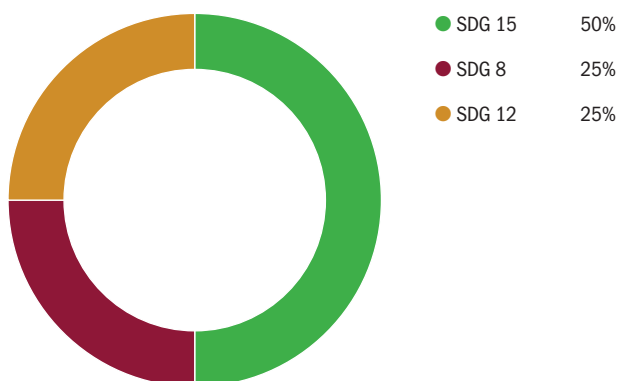
Engagement SDG niveau

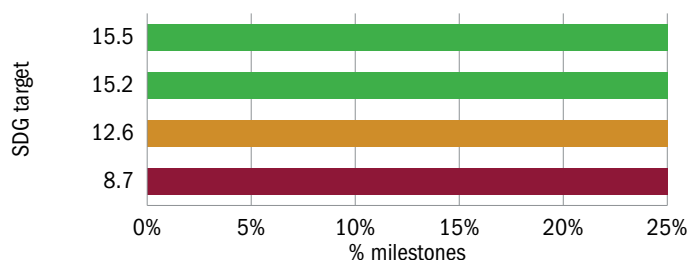
Engagement onderliggende SDG doelstelling

Milestone SDG niveau

Milestone onderliggende SDG doelstelling

*Other vertegenwoordigt SDG subdoelen die minder dan 2% van de relevante SDG uitmaken.

Engagement casestudy

Naam: Costco Wholesale Corp

Land: VS

Sector: Dagelijkse consumentengoederen

Prioriteitsbedrijf: ✓

ESG-risicoscore:

Reactie op engagement: Matig

Thema: Milieubeheer, Mensenrechten, Corporate governance

Onderwerp: Een integrale aanpak van duurzaamheidsrisico's

SDG: 13.3 15.2 8.7

Achtergrond

Costco is een Amerikaanse multinational met meer dan 800 vestigingen. Als grote retailer met een wereldwijde toeleveringsketen heeft Costco te kampen met verschillende sociale en ecologische risico's, zoals klimaatverandering, ontbossing en problemen met arbeidsnormen. We zijn met het bedrijf in gesprek gegaan om inzicht te krijgen in zijn strategieën om deze risico's te beperken en te zorgen voor verantwoorde bedrijfspraktijken.

Actie

We spraken met de directeurs Investor Relations van Costco over hoe het bedrijf omgaat met sociale en ecologische risico's in zijn activiteiten en toeleveringsketen. De discussie ging over onderwerpen als klimaatrisicobeoordeling, toezicht op de toeleveringsketen en bestuurlijk toezicht op duurzaamheidskwesties. Costco wees op zijn uitgebreide risicobeoordelings- en controleprocessen voor de toeleveringsketen, waarbij interne teams en externe controleurs een risicobaseerde aanpak hanteren. Het bedrijf is betrokken bij initiatieven tegen moderne slavernij in verschillende sectoren en heeft aanvullende leeftijdscontrolemaatregelen ingevoerd na recente gevallen van kinderarbeid op de Amerikaanse markt. Tot slot bespraken we ook Costco's inspanningen om duurzaamheidsaspecten te integreren in inkooppraktijken, zoals het verzamelen van BKG-gegevens van leveranciers, het aanpakken van ontbossing en mensenrechtenkwesties en het verbeteren van de traceerbaarheid in de toeleveringsketens van grondstoffen.

Oordeel

Het duurzaamheidsprogramma van Costco lijkt goed afgestemd op de risico's waarmee het bedrijf wordt geconfronteerd, met een integrale benadering van het beheer van ecologische en sociale kwesties in al zijn activiteiten en toeleveringsketens. We hebben het bedrijf echter aangemoedigd om aanvullende informatie te verschaffen over de relatieve investeringen en bijdrage van energie-efficiëntie maatregelen in zijn klimaattransitieplan. Hoewel het bestuur briefings ontvangt van de portefeuillehouder duurzaamheid, hebben we voorgesteld om verder te zoeken naar manieren om het bestuurstoezicht en de blootstelling aan duurzaamheidskwesties te versterken. Over het algemeen zijn we van mening dat het bedrijf goed reageert op risico's, maar we willen het aanmoedigen om deze risico-overwegingen uitgebreider te integreren in de inkooppraktijken en zich erop toe te leggen om natuurspecifieke maatstaven in kaart te brengen.

ESG-risicoscore: blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

 Laag

 Matig

 Bovengemiddeld

 Hoog

Engagement casestudy

Naam: DP World Ltd/United Arab Emirates

Land: VAE

Sector: Industrie

Prioriteitsbedrijf: ✓

ESG-risicoscore:

Reactie op engagement: Goed

Thema: Klimaatverandering, Milieubeheer

Onderwerp: Versterkte klimaatdoelen, meer nodig op het gebied van biodiversiteit

SDG:

13.2

15.1

Achtergrond

DP World is een wereldwijd haven- en logistiekbedrijf. Het bedrijf heeft een aanzienlijke emissievoetafdruk, maar het zou volgens ons meer impact op de klimaatmitigatie kunnen hebben door het decarbonisatietraject van zijn logistieke klanten te ondersteunen. DP World heeft naar onze mening een adequate aanpak van klimaatmanagement, maar we vonden dat de doelstellingen van het bedrijf zouden kunnen worden aangescherpt en dat extra details over de CapEx-planning en de primaire decarbonisatiehefbomen het vertrouwen in de strategie van beleggers zouden vergroten. Daarnaast beheert en ontwikkelt DP World havenactiva die een aanzienlijke impact kunnen hebben op de biodiversiteit. Toch scoort het bedrijf in onze analyse slechter dan zijn sectorgenoten, aangezien DP World slechts in beperkte mate in staat is om zijn impact op de biodiversiteit te beoordelen en onder controle te houden.

Actie

We zijn de afgelopen twee jaar intensief in gesprek geweest met DP World om verbeteringen in het klimaat- en biodiversiteitsbeheer na te streven. Sinds begin 2022 hebben we 17 keer met het bedrijf over deze onderwerpen gesproken. In 2024 bracht DP World zijn decarbonisatiedoelstelling voor de korte termijn (2030) in lijn met de 1,5°C-richtlijn van het SBTi en formuleerde het bedrijf voor het eerst een Scope 3-doelstelling. Daarnaast heeft het bedrijf ons advies over biodiversiteit opgevolgd en een consultant opdracht gegeven om de belangrijkste effecten en afhankelijkheden van alle bedrijfsmiddelen in kaart te brengen. Hiermee kan het bedrijf een begin maken met de afstemming op de Taskforce of Nature-related Financial Disclosures (TNFD) en aandachtgebieden identificeren.

Oordeel

We zijn blij met deze stap voorwaarts in de klimaatambitie van DP World na meerdere engagements waarin we het bedrijf specifiek hebben aangemoedigd om de doelstellingen af te stemmen op het SBTi en een Scope 3-doelstelling vast te leggen. We blijven het bedrijf aansporen om te kwantificeren welk effect elk van zijn primaire decarbonisatiehefbomen grofweg op de doelstelling voor 2030 zal hebben en verslag uit te brengen over de CapEx, uitgesplitst naar decarbonisatiehefboom. Op het gebied van biodiversiteit vinden we deze beoordeling een belangrijke eerste stap, maar we moedigen het bedrijf aan om snel primaire gegevens te verzamelen en een portefeuille van biodiversiteits-KPI's en -doelen op te stellen om de operationele impact te beoordelen.

ESG-risicoscore: blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Laag

Matig

Bovengemiddeld

Hoog

Engagement casestudy

Naam: Procter & Gamble Co/The

Land: VS

Sector: Dagelijkse consumentengoederen

Prioriteitsbedrijf: ✓

ESG-risicoscore:

Reactie op engagement: Goed

Thema: Milieubeheer

Onderwerp: Innovatie in duurzaam productontwerp, maar er blijven vraagtekens

SDG:

13.3

14.1

15.2

Achtergrond

Procter & Gamble (P&G) is een multinationala consumptiegoederenbedrijf dat gespecialiseerd is in een breed assortiment producten voor persoonlijke gezondheid, persoonlijke verzorging en hygiëne. Als toonaangevend bedrijf in consumptiegoederen staat P&G in zijn toeleveringsketen voor grote milieu-uitdagingen, waaronder klimaatverandering, plasticafval en ontbossingsrisico's. We zijn met het bedrijf in gesprek gegaan om inzicht te krijgen in zijn strategieën om deze problemen aan te pakken en duurzame praktijken te bevorderen.

Actie

We hebben de ESG-beleggersupdate van P&G bijgewoond, geleid door de CEO, de CFO en leidinggevenden op het gebied van duurzaamheid en juridische zaken, om de voortgang te bespreken op diverse belangrijke onderwerpen, waaronder plastic, ontbossing en klimaatverandering. Het bedrijf presenteerde voorbeelden van de integratie van duurzaamheidsoverwegingen in het productontwerp, zoals oplosbare gezichtsdookjes en droge wascapsules geschikt voor lage temperaturen, die kunnen helpen om het energie- en waterverbruik en de uitstoot van broeikasgassen tijdens het gebruik te verminderen. P&G besprak ook zijn inspanningen om plasticafval aan te pakken, waaronder het uitvoeren van een levenscyclusanalyse van zijn plasticinkoop, en gaf aan aanzienlijke voordelen te hebben gevonden voor het gebruik van gerecyclede materialen. Het bedrijf erkent echter dat het moeilijk is om voldoende hoeveelheden gerecycled materiaal te verkrijgen. Wat ontbossing betreft, verklaarde P&G dat het in gesprek is met leveranciers en er vertrouwen in heeft dat het de nieuwe ontbossingsverordening van de Europese Unie zal naleven, hoewel specifieke details niet werden verstrekt.

Oordeel

Het deed ons deugd te constateren dat de productontwikkeling resulteert in een reeks verbeteringen door vervanging en gewichtsreductie, wat bijdraagt aan het verminderen van de impact op het milieu. We maken ons echter zorgen over de effectiviteit en schaalbaarheid, met name wat betreft het verkrijgen van voldoende gerecyclede plastic grondstoffen en het beoordelen van de natuureffecten van plasticvervuiling. Van een bedrijf dat flink blootgesteld is aan ontbossingsrisico's, hadden we meer details verwacht over de beoordeling van de komende regelgeving. Hoewel de update van het bedrijf welkom was, zijn we van plan om ons te buigen over de details van de strategieën en de vooruitgang bij het aanpakken van deze kritieke milieukwesties. Desalniettemin laat P&G zien dat het zich inzet voor duurzaam productontwerp en verantwoordelijke inkoopmethoden.

ESG-risicoscore: blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Laag

Matig

Bovengemiddeld

Hoog

Engagement casestudy

Naam: Reliance Industries Ltd

Land: India

Sector: Energie

Prioriteitsbedrijf: ✓

ESG-risicoscore:

Reactie op engagement: Goed

Thema: Klimaatverandering, Corporate governance **Onderwerp:** Verbetering van de governance en de klimaatstrategie bij Reliance Industries

SDG:

16.6

13.2

Achtergrond

Reliance Industries is een Indiaas conglomeraat met activiteiten variërend van de exploratie en productie van olie en gas tot de productie van aardolieproducten, polyesterproducten, polyester-tussenproducten, kunststoffen, polymeer-tussenproducten, chemicaliën, synthetisch textiel en stoffen. Een aantal beleggers in het bedrijf maken zich zorgen over zijn praktijken op het gebied van corporate governance en zijn strategie ten aanzien van klimaatverandering. Voorafgaand aan de AVA zijn we met het bedrijf in gesprek gegaan om deze kwesties aan de orde te stellen, waarbij we ons hebben gericht op de onafhankelijkheid van het bestuur en de route naar een netto-nul emissie.

Actie

We hebben onze zorgen geuit over de onafhankelijkheid van twee bestuurders die significante aandelenbelangen hebben in dochterondernemingen van Reliance en ook een professionele juridische adviseursrelatie met de onderneming hebben. We hebben aangegeven dat we verwachten dat de onderneming de onafhankelijkheid van de raad van bestuur verbetert bij de vernieuwing van de raad van bestuur en de opvolgingsplanning. Daarnaast bespraken we de netto-nulstrategie van Reliance, die is gebaseerd op een streven naar netto-nul scope 1- en 2-emissies in 2035. Hoewel de doelstelling ambitieus is, zijn de toelichtingen van Reliance over de onderliggende strategie ondoorzichtig en ontbreekt het aan inzicht in de relatieve bijdrage van geïdentificeerde decarbonisatiehobomen en een routekaart voor de uitvoering. Het was bemoedigend om te horen dat Reliance intern wel degelijk bottom-up evaluaties heeft voor de korte termijn, die cruciaal zijn voor investeringen en de uitvoering van de plannen. We hebben echter onze zorgen geuit over de verwachte toename van de emissies op korte termijn in combinatie met een gebrek aan zekerheid over de plannen voor de middellange termijn. We hebben ook onze zorgen geuit over het gebrek aan vooruitgang bij het meten en bekendmaken van Scope 3-emissies, aangezien slechts één dochteronderneming dit momenteel doet. Het management bevestigde hun wens om de Scope 3-dekking uit te breiden naar andere dochterondernemingen, maar de plannen lijken ons nog steeds traag en weinig ambitieus.

Oordeel

Reliance erkende onze zorgen en gaf een aantal toelichtingen. Het bedrijf verklaarde erop te vertrouwen dat het zijn netto-nuldoelstelling voor 2035 gaat halen, maar erkende dat de informatieverschaffing over zijn decarbonisatietraject verbeterd moet worden. Het management ging ook in op onze zorgen over bestuurspraktijken en de onafhankelijkheid van de raad van bestuur. Op basis hiervan zullen we de voortgang van Reliance blijven monitoren op verbeteringen en zullen we de dialoog met het bedrijf voortzetten als er geen vooruitgang wordt geboekt.

ESG-risicoscore: blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

Laag

Matig

Bovengemiddeld

Hoog

Bijlage

SDG	Doel	Samenvatting doel
SDG3	3.8	Toegang tot medicijnen en gezondheidszorg
SDG6	6.1	Universele toegang realiseren tot veilig, betaalbaar drinkwater
SDG6	6.3	Waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken
SDG7	7.1	Universele toegang tot moderne energiediensten waarborgen
SDG8	8.5	Realiseren volledige en productieve werkgelegenheid voor iedereen
SDG8	8.7	Uitroeien gedwongen arbeid, moderne slavemij en mensensmokkel
SDG8	8.8	Veilige werkomgeving bevorderen voor alle werknemers
SDG9	9.4	Voor meer verduurzaming sectoren opwaarderen en moderniseren
SDG9	9.5	Technologische innovatie en wetenschappelijk onderzoek bevorderen
SDG10	10.2	Inclusiviteit voor iedereen mogelijk maken en stimuleren
SDG11	11.5	Door rampen veroorzaakte maatschappelijke en economische verliezen verminderen
SDG11	11.6	De negatieve milieueexternaliteiten van steden reduceren
SDG12	12.2	Natuurlijke hulpbronnen duurzaam beheersen en efficiënt gebruiken
SDG12	12.4	Gebruik chemicaliën en afval gedurende de hele cyclus beheersen
SDG12	12.6	Bedrijven aanmoedigen om duurzame praktijken in te stellen en de duurzaamheidsrapportage aan te scherpen
SDG13	13.1	Aanpassingsvermogen versterken tegen de effecten van klimaatverandering
SDG13	13.2	Klimaatplannen integreren in beleid en strategieën
SDG13	13.3	Onderwijs en de capaciteit voor de vermindering van klimaatverandering verbeteren
SDG13	13.a	Aanpak vermindering klimaatverandering voor ontwikkelingslanden
SDG14	14.1	Voorkomen en verminderen van alle vormen van vervuiling van de zee
SDG15	15.1	Duurzame consumptie zekerstellen van zoetwatersystemen op land
SDG15	15.2	De implementatie van duurzaam beheer van bossen bevorderen
SDG15	15.5	Aantasting van natuurlijke leefgebieden inperken
SDG16	16.5	Alle vormen van corruptie en omkoping verminderen